

۱. جغرافیا

مساحت جمهوری عراق ۴۳۴/۱۲۸ کیلومتر مربع برآورد می شود. این کشور از تنوع جغرافیایی قابل توجهی برخوردار است که دشت های رسوبی و کوه ها را شامل می شود. شمال عراق کوهستانی، غرب آن بیابانی و مرکز و جنوب آن دشت حاصلخیز گسترده ای است که رودهای دجله و فرات آن را آبیاری می کنند. جمعیت عراق به حدود ۳۰ میلیون نفر می رسد که بیشتر آنها در شهرها زندگی می کنند.

رود دجله از ترکیه سرچشمه می گیرد و طول آن بالغ بر ۱۸۵۰ کیلومتر است. در حالی که طول رودخانه فرات ۲۳۵۰ کیلومتر است این رود نیز از کشور ترکیه سرچشمه می گیرد. دو رودخانه دجله و فرات در محلی به نام قرنه به یکدیگر می پیوندند تا رودخانه شط العرب را تشکیل دهند که مسافت این رودخانه هم ۱۸۵ کیلومتر است و به خلیج فارس می ریزد.

کشور عراق از شمال با ترکیه، از جنوب با عربستان سعودی، کویت و خلیج فارس، از شرق با ایران و از غرب با سوریه و اردن همسایه است. تعداد ساکنان کشورهای همسایه عراق بالغ بر حدود ۱۷۰ میلیون نفر است.

عراق ۱۸ استان دارد که از این تعداد سه استان اقلیم کردستان را تشکیل می دهند. بغداد پایتخت عراق است و موصل، بصره و اردبیل دیگر شهرهای مهم عراق به حساب می آیند. نفت، گاز طبیعی، گوگرد، فسفات، آهن، سنگ آهک و ماسه از جمله منابع طبیعی اصلی عراق هستند.

۲. جمعیت

جمعیت عراق بالغ بر حدود ۳۱ میلیون و ۷۴۷ هزار نفر است و متوسط رشد سالانه آن ۲/۶ درصد است. اکثر جمعیت عراق را جوانان تشکیل می دهند به گونه ای که بیش از نیمی از جمعیت این کشور کمتر از ۲۰ سال سن دارند. بیش از دو سوم جمعیت عراق در شهرها زندگی می کنند.

۳. اقتصاد

*عراق قدرت این را دارد که شکوفا شود. زیرا تاریخ بازرگانی طولانی، سنت های تجاری قدیمی و منابع طبیعی چشم گیری دارد. به گونه ای که این کشور دومین ذخیره تثبیت شده نفت جهان را دارا می باشد.

* عراق مرکزی برای راه های بین المللی و بازرگانی است. این کشور امکان زیادی دارد تا اینکه دوباره شکوفا شود درحالی که اوضاع امنیتی بهبود یافته است و صادرات نفت افزایش یافته و بازرگانی داخلی هم رونق گرفته است. تولید ناخالص داخلی این کشور از ۵۷ میلیارد دلار به ۱۳۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۸ افزایش یافته است. سرانه تولید ناخالص داخلی سه هزار دلار امریکا است و پیش بینی می شود که در سال ۲۰۱۴ به بیش از ۴۵۰۰ افزایش یابد. عراق در راستای بازگشت به پیوستن به جامعه بین الملل تلاش کرده است توافق نامه های بین المللی را امضا کند که ادغام این کشور در اقتصاد جهانی را تقویت خواهد کرد.

*عراق موفق شد از طریق توافق نامه ای که باشگاه پاریس داشت ۸۰ درصد از بدهی های خود را شامل بخشودگی کند. زمانی که این توافق نامه به طور کامل اجرا شود، ۱۰۰ میلیارد دلار از بدهی های عراق بخشوده می شود و این اقدام گامی بلند به سوی رشد اقتصادی بلندمدت است.

* عراق مراحل پیشرفته ای از توافق نامه ترتیبات احتیاطی با صندوق بین المللی پول (IMF) را کامل کرده است. اقدامات نهایی در این خصوص در مارس ۲۰۰۹ انجام گرفت که شامل تمام اصلاحات اقتصادی و مالی می شود.

* سازمان تجارت جهانی در دسامبر سال ۲۰۰۴ موافقت کرد که مذاکراتی را در مورد عضویت عراق در این سازمان شروع کند. از ماه فوریه همین سال عراق به عنوان عضو ناظر این سازمان پذیرفته شد. کارگروهی برای بررسی درخواست عراق تشکیل شده است و پیش بینی می شود که عراق در سال ۲۰۱۰ عضو این سازمان شود.

۴. آمارهای اقتصادی اصلی

تولید ناخالص داخلی	۱۳۱۸ دلار
سرانه درآمد	۴/۳۶۰ دلار
تعداد نیروی کار	۷/۷۴۰/۰۰۰
نرخ تورم	۶/۸ درصد

محصولات کشاورزی اصلی	گندم، جو، برنج، سبزیجات، خرما، پنبه
بخش های اصلی	نفت و گاز، پتروشیمی، منسوجات، مواد اولیه، صنایع غذایی، صنایع فلزی
متوسط روزانه تولید نفت	۲/۴ میلیون بشکه
متوسط روزانه صادرات نفت	۱/۸ میلیون بشکه
ذخیره های تثبیت شده نفت	۱۱۵ میلیارد بشکه
ذخیره های تثبیت شده گاز	۳/۲ تریلیون مترمکعب

بودجه سال ۲۰۱۰ به شکل خوش بینانه تری نسبت به گذشته در نظر گرفته شده است. زیرا قیمت نفت افزایش یافته است. کمیته تنظیم بودجه توصیه کرده است که بودجه براساس قیمت نفت با بشکه ای ۶۰ دلار و صادرات روزانه ۲/۱۵ میلیون بشکه در روز تنظیم شود. شایان ذکر است که عراق تلاش می کند تا سال ۲۰۱۵ تولید روزانه نفت خود را به ۶ میلیون بشکه در روز افزایش دهد.

گزارش های اقتصادی

صندوق بین المللی پول در گزارش سال ۲۰۰۸ خود و در بخشی که مربوط به عراق بود، اعلام کرده است که فعالیت اقتصادی عراق در حال شکوفایی است و پیش بینی کرده که پس از افزایش تولید نفت و افزایش و رشد فعالیت های غیرنفتی، رشد عراق بیشتر خواهد شد.

صندوق بین المللی پول اخیراً برآورد کرده است که اقتصاد عراق در سال ۲۰۰۹ متوسط رشد ۶/۷ درصدی داشته باشد و این متوسط رشد را برای پنج سال آینده ادامه بدهد. طبق اعلام بانک مرکزی عراق دولت عراق به دنبال این هدف است که نرخ رشد بخش غیرنفتی در سال ۲۰۱۰ به رشدی ۷ درصدی دست یابد.

سیاست بانک مرکزی که اجازه داد قیمت دینار عراق در مقابل دلار بالا برود، در کاهش تورم موفق بود. تورم اصلی (به غیر از قیمت انرژی) در سال ۲۰۰۸ بالغ بر ۱۰/۸ درصد بود در حالی که این رقم در سال ۲۰۰۹ به ۳/۹ درصد رسید.

افزایش حواله های خارجی روزانه در بانک مرکزی عراق و متوسط این حواله ها از نوامبر سال ۲۰۰۷ تا نوامبر سال ۲۰۰۸ دو برابر بوده است. در نوامبر سال ۲۰۰۸ دولت بودجه هزینه های صرف شده را به ۸۲/۵ درصد رساند درحالی که رقم در همین زمان از سال ۲۰۰۷، بالغ بر ۷۹ درصد بود.

رشد حقیقی تولید ناخالص داخلی	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳
	۷/۷	۷/۲	۷/۳	۶/۹	۶/۷
تولید ناخالص داخلی	۱۳۸	۱۵۷	۱۶۸	۲۰۱	۲/۸

شاخص های اقتصادی

پیش بینی می شود که سرانه تولید ناخالص داخلی در عراق که در سال ۲۰۰۸ به ارزش ۲۰۰۰ دلار بوده است، دو برابر افزایش یابد و به بیش از ۴۰۰۰ دلار برسد.

از چندین دهه گذشته مردم عراق برای اولین مرتبه از آزادی اقتصادی برخوردار شده اند. درخواست های زیادی در مورد انواع تولیدات وجود دارد. از خدمات مالی گرفته تا کالاهای مصرفی و حمل و نقل.

بازسازی که از سوی دولت تأمین مالی شده است، نیازمند پول زیاد، تجهیزات و تجربه زیادی می باشد.

اشتغال

نیروی کار فنی عراق تقریباً هشت میلیون نفر برآورد می شود. در سال های اخیر ۲۴ درصد از دانشجویان که آموزش های عالی فراگرفته اند، در زمینه علوم مهندسی، علوم پایه و مدیریت تحصیل کرده اند. این آمار برگرفته از گزارش توسعه انسانی برنامه توسعه سازمان ملل متحد است.

نرخ بیکاری در عراق حدود ۱۵ درصد است.

سرمایه گذاری خارجی

آمارها حاکی از افزایش اقبال سرمایه‌گذاران برای اجرای پروژه‌ها در عراق است. مجوزهایی که در این زمینه در سال ۲۰۰۹ داده شده است ۵۰ درصد نسبت به سال ۲۰۰۸ افزایش داشته است. امری که منعکس‌کننده بهبودی قابل ملاحظه در فضای سرمایه‌گذاری در عراق است.

برجسته‌ترین سرمایه‌گذاران و شرکت‌های فعال در عراق

بانک بیبلوس (لبنان) - این بانک موافقت کرده است که عملیات بانکداری را در اقلیم کردستان عراق دنبال کند. شرکت لاتارچ زیمنس (فرانسه)، این شرکت در سال ۲۰۰۸ با به دست آوردن اوراسکوم وارد عراق شد و در حال حاضر دو کارخانه سیمان در عراق دارد که حدود ۵ میلیون تن سیمان در سال تولید می‌کنند. این دو کارخانه در طاسلوجه و در بازیان کردستان عراق واقع شده‌اند و تقریباً ۲۰۰۰ نفر در آنها مشغول به کار هستند.

شرکت اوراسکوم (مصر)، این شرکت از سال ۲۰۰۳ در زمینه صنایع تولیدی و ارتباطات فعال بوده است. به ویژه اینکه این شرکت به تولید سیمان و راه‌اندازی تلفن همراه (شرکت عراقنا) توجه داشته است.

شرکت زین (کویت)، این شرکت در بازار ارتباطات عراق فعال بوده و ابتدا مناقصه‌ای در زمینه تجهیز منطقه جنوب عراق به خدمات مخابراتی بی‌سیم را برنده شد و سپس شرکت «عراقنا» را خریداری کرد تا به بزرگ‌ترین شرکت تلفن همراه در عراق تبدیل شود.

میرجانت بریدج لوگزامبورگ، این شرکت در زمینه‌های صرافی و صنایع ارتباطی فعال بود. بانک المنصور را تأسیس کرد که در بازار اوراق بهادار عراق فعال است.

شرکت نفت و گاز میسوبوتیمیا (انگلستان)، این شرکت بر انجام پروژه‌ای مشترک با شرکت عراقی الحفر موافقت کرد تا توانمندی‌های نفتی عراق را بهبود بخشد.

ثروت‌های ملی

در کوتاه مدت عراق یکی از غنی‌ترین کشورهای جهان است. ذخیره نفتی قطعی این کشور بالغ بر ۱۱۵ میلیارد بشکه است که در جهان پس از عربستان سعودی در رتبه دوم قرار دارد. طبق برخی برآوردها ممکن است ذخیره نفت تثبیت شده کنونی عراق حدود دو برابر شود. در جهانی که به بالاترین میزان درخواست نفت خود نزدیک می‌شود، این ذخیره‌های نفتی اهمیت راهبردی زیادی دارد.

بهبود اوضاع امنیتی، تقویت‌کننده تجارت است

بهبود ملموس اوضاع امنیتی عراق فرصت را برای بسیاری از بازرگانان و سرمایه‌گذاران فراهم کرده است تا بدون هیچ مشکلی به سراسر عراق بروند و در فرودگاه ای بغداد و بصره رفت و آمد بیشتری داشته باشند. بسیاری از بازرگانان بدون نیاز به حمایت نیروهای نظامی و امنیتی رفت و آمد می‌کنند.

۵. دولت در عراق

اقدامات دموکراتیک به تدریج در عراق ریشه می‌زند. انتخاباتی که مردم عراق در آن شرکت می‌کنند، بیانگر این حقیقت است و مجلس نمایندگان قوه مقننه اصلی عراق است. اعضای این مجلس برای مدت ۴ سال انتخاب می‌شوند و رئیس مجلس نمایندگان، رئیس‌جمهور، نخست‌وزیر و وزیران را انتخاب می‌کنند. عراق از ۱۸ استان تشکیل شده است که سه استان آن در اقلیم کردستان واقع شده است. اعضای شوراهای استانی نیز برای مدت ۴ سال انتخاب می‌شوند.